Hukuk Bölümü 2013/757 E. , 2013/856 K.

- **3039 SAYILI ÇELTIK EKIMI KANUNU UYARINCA VERILEN PARA CEZASININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

Davacılar : 1-R.A., 2-N.A., 3-E.A.

Vekili : Av. A.T.

Davalı : Sungurlu Kaymakamlığı İlçe Çeltik Komisyonu

O L A Y : Sungurlu İlçesi Çeltik Komisyonunun 27.10.2009 tarih ve 2009/2 sayılı Kararı ile, davacılar adına, Kula köyü ile Paşaçiftliği mezrası arasında bulunan mera alanlarına, izinsiz ve ilgili Kanun ile Kanuna göre yapılacak idari ve fenni talimatların hükümlerine uygun olmayan şekilde çeltik ekimi yaptıklarından bahisle, 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanunu'nun 11.maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ayrı ayrı 22.015,00 TL olmak üzere toplam olarak 66.046,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacılar vekili, idari para cezasının kaldırılması istemiyle her bir davacı için ayrı dilekçe ile adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

SUNGURLU SULH CEZA MAHKEMESİ:12.3.2010 gün ve D.İş No: 2009/445 sayı ile, davacılar tarafından ayrı ayrı açılan davaların Mahkemenin 2009/445 esas sayılı dosyası ile birleştirilmesine karar verdikten sonra; davacılar hakkında aynı taşınmazlar ile ilgili ayrıca 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun uyarınca men kararı verildiği ve bu kararın iptali istemiyle davacıların idare mahkemesinde açtıkları davanın derdest olduğu açıklanarak, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesine göre idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, yapılan itiraz Sungurlu Asliye Ceza Mahkemesince kesin olarak reddedilmiştir.

Davacılar vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ÇORUM İDARE MAHKEMESİ: 13.2.2013 gün ve E: 2013/97 sayı ile,adli yargı yerince verilen görevsizlik kararına konu davanın 3039 sayılı Kanun uyarınca verilen para cezası ile ilgili olduğu ,kararın gerekçesinde bahsedilen davanın ise 3091 sayılı Kanun uyarınca verilen men kararı ile ilgili olup,iki davanın konularının birbirinden farklı olduğu,dolayısıyla bu davaya konu idari para cezasının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren herhangi bir kararın verilmemiş olması ve 3039 sayılı Kanun uyarınca verilen para cezasına karşı aynı Kanun'da başvurulacak yargı yolu belirtil-mediğinden, görev konusunda bir düzenleme bulunmaması karşısında 5326 sayılı Yasa uyarınca davanın adli yargı yerinde görülüp çözümlenmesinin gerektiği gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve işin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine değin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 13.5.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdari yargı yerince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı M. BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosyanın incelenmesinde, Sungurlu Kaymakamlığı İdare Kurulu Bürosu'nun 13.7.2009 tarih ve 2009/9 sayılı kararı ile, Kula Köyü sınırları içerisinde çeşitli mevkilerde bulunan meraların, bir kısmına sürülerek, bir kısmına çeltik ekilerek (olumsuz görev uyuşmazlığına konu aynı taşınmazlar ile ilgili) davacılar tarafından tecavüzde bulunulduğunun tespit edildiğinden bahisle, tecavüzlerin 3091 sayılı Yasa uyarınca men'ine, meraların Kula Köyü muhtarlığına teslimine, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca davacılar hakkında gerekli işlemin yapılması için dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, tarafların üstün bir hak talebinde bulunması halinde ise ait olduğu mahkemeye dava açmakta serbest bulunduklarının kendilerine tebliğine karar verilmiş, bunun

üzerine Sungurlu Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, bahsedilen men kararına dayanılarak Sungurlu Asliye Ceza Mahkemesi'ne 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 154/2. maddesinde düzenlenen "hakkı olmayan yere tecavüz" suçu nedeniyle davacıların cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açıldığı, davanın Asliye Ceza Mahkemesinde derdest olduğu, davacıların ise, söz konusu men kararının iptali istemiyle Çorum İdare Mahkemesine dava açtıkları, bu davanın da derdest olduğu anlaşılmıştır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu dava ise, 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanunu'nun 11.maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3039 sayılı Kanun'un "Çeltik ekenlerin yapmakla mükellef oldukları hükümler ve bu hükümlere aykırı gidenlere verilecek cezalar" başlığı altında düzenlenen 11. maddesinde, "Çeltikliklerde kullanılacak su kime aid olursa olsun yukarıda yazılı şekilde izin kağıdı almadan hiç kimse çeltik ekemez.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/83 md.) İzinsiz ve fakat kanunun hükümlerine uygun olarak çeltik ekenlere ektikleri her dekar için elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. İzinsiz yapılan çeltik ekimi aynı zamanda bu Kanunun ve bu Kanuna göre yapılacak idarî ve fenni talimatların hükümlerine uygun olmazsa, ekilen her dekar için yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, komisyonca gerek görülmesi ve karar verilmesi hâlinde zabıta kuvvetleriyle bu gibi çeltikliklerin suyu da kesilir " denilmiş, 30. maddesinde, "Bu Kanunda yazılı idarî para cezalarına çeltik komisyonlarınca karar verilir ", 31. maddesinde ise, "Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî para cezaları 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre tahsil olunarak ilgili il özel idaresinin hesabına aktarılır.

*……" hükmü yer almış,Kanunda idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.*Öte yandan; 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. mad-desinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Çorum İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sungurlu Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Çorum İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Sungurlu Sulh Ceza Mahkemesi'nin 12.3.2010 gün ve D.İş No: 2009/445 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 13.5.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.